

DAN PLANETA ZEMLJE

Dan planeta Zemlje u gotovo svim zemljama svijeta obilježava se 22. travnja, a ova godina je ipak posebna jer se obilježava 50. obljetnica.

Prvi put ovaj je događaj obilježen na taj dan 1970. u SAD-u, s početkom buđenja svijesti o očuvanju okoliša i utjecaja ljudskog djelovanja na prirodu. Američki senator **Gaylord Nelson** godinu dana prije zgrozio se nad posljedicama izljeva nafte uz obalu Kalifornije te se, vrativši se u američki parlament, izborio da se 22. travnja proglasi nacionalnim danom proslave planeta Zemlje.

Naziv Earth Day prvi je puta upotrijebio gradonačelnik San Francisca u proglasu **1969.** kojim je odlučeno da se na području tog grada taj datum slavi kao Dan planeta Zemlje.

Ujedinjeni Narodi su prije deset godina ovaj dan proglasili međunarodnim, a obilježava se u 190 zemalja diljem svijeta, svake godine s posebnim fokusom na određeni problem, ali uvijek jednakim ciljem – razmišljanjem o čovjekovom štetnom učinku na okolišu i njegovim smanjivanjem.

Prvi Dan planeta obilježen velikim akcijama

Prvi Dan planeta Zemlje 1970. pokrenuo je val akcija, uključujući donošenje značajnih zakona o okolišu u SAD. Kao odgovor doneseni su brojni **akti** o čistom zraku i vodi te ugroženim vrstama životinja i biljaka, a ubrzo je bila stvorena i **Agencija za zaštitu okoliša** (EPA). Prateći Ameriku, brojne države su nedugo zatim počele usvajati slične zakone.

Ovaj datum još uvijek ima ogroman međunarodni značaj, a 2016. godina je bila posebna jer je baš tada stupio na snagu povijesni **Pariški sporazum o klimatskim promjenama**.

Klimatske promjene - ovogodišnja tema

Ovogodišnja tema su klimatske promjene i akcije koje bi se trebale provoditi kako bi one što manje utjecale na okoliš i čovječanstvo.

Posljedice **klimatskih promjena** osjećaju se u svim dijelovima svijeta. Polarne ledene ploče tope se, a razina mora raste. U nekim regijama sve češće dolazi do ekstremnih vremenskih uvjeta i kiša, dok se u drugima javljaju sve intenzivniji toplinski valovi i suše.

One se događaju vrlo brzo te se brojne biljke i životinje teško prilagođavaju. Mnoge kopnene, slatkovodne i morske vrste već su se preselile na nova staništa. Ako prosječne temperature ne svjetskoj razini budu i dalje nekontrolirano rasle, neke biljne i životinjske vrste bit će izložene povećanom riziku od **izumiranja**.

A što mi možemo napraviti da pomognemo Zemlji?

Biti ekološki osviješten i nije tako teško. Postoji mnogo malih stvari koje svakodnevno možemo raditi, a pomažu očuvanju naše planete.

Evo par ideja:

- Jedite više lokalno i ekološki uzgojene hrane
- Odvajajte otpad i reciklirajte ga
- Pažljivo trošite vodu
- Gasite svjetla kada vam nisu potrebna
- Ne bacajte smeće u prirodu
- Više koristite papirnatu ambalažu, a manje onu plastičnu
- Koristite baterije koje se mogu ponovno napuniti
- Manje trošite papir, npr. račune plaćajte preko interneta
- Manje se vozite automobilom, a više koristite bicikl

Učimo djecu lijepom ponašanju, govorimo im kako treba pozdraviti tetu u trgovini, pričamo o tome kako je bitno jesti voće i povrće te im pokazujemo kako treba biti nježan i pažljiv prema životinjama.

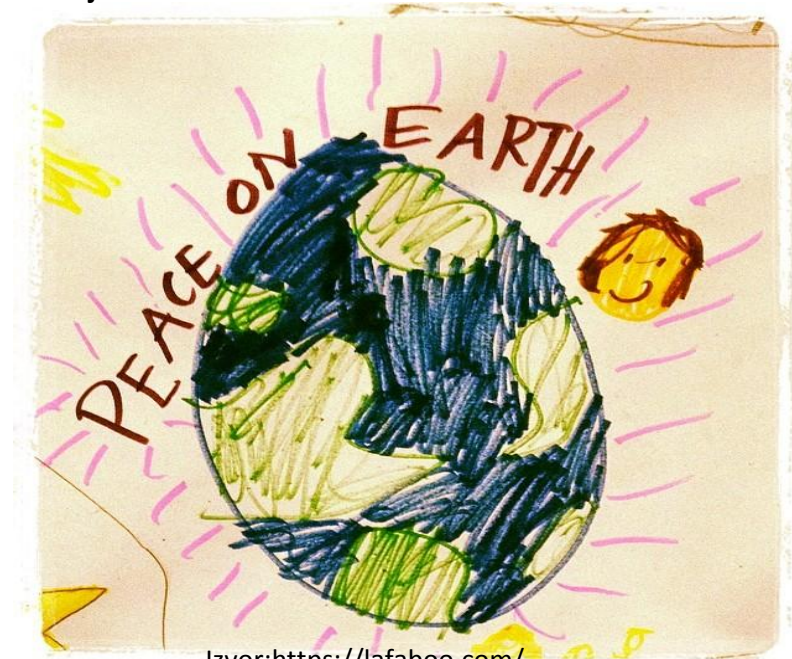
Pričamo i o planetu Zemlji. O tome koliko ima kontinenata, koliko mora postoji i u kojoj državi živimo. Vrtačarci mora, rijeke i jezera doživljavaju kao mjesta na kojima se kupaju ili kao zabavna mjesta za odlazak na izlet. Baš kao i šume i planine.

Govoriti maloj djeci o očuvanju Zemlje težak je zadatak. Malo većima to je sve već lakše objasniti. Djeca uče po modelu pa će navike poput recikliranja ili zatvaranja slavine tijekom pranja zubi preuzeti od roditelja.

No svijest o važnosti očuvanja Zemlje kod djece možete razviti i kroz raznorazne zabavne aktivnosti.

Kako djecu ekološki osvijestiti kroz zabavne aktivnosti?

1. Napravite planet Zemlju

Izvor:<https://lafaboo.com/>

Na dan planeta Zemlje, napravite Zemlju.

Ako je dijete dobar crtač ili uživa u slikanju, nacrtajte našu kuglu. Plastelin je također uvijek dobro i zabavno rješenje, a možete se i malo poigrati. Napravite Zemlju od balona, naš planet ionako je više elipsa nego kugla 😊

Za Zemlju balon trebat će vam:

- jedan balon, po mogućnosti svjetlo plave boje
- 7 kontinenata od papira
- škare i ljepilo
- atlas svijeta
- jedan crni debeli marker

Što sve trebate učiniti u suradnji s djetetom:

1. Napuštete balon i zavežete ga.
2. Izrežete oblike kontinenata od papira.
3. S markerom napravite crtu po sredinu balona tj. potegnite ekvator.
4. Prvo zalijepite Antarktiku i to na stranu balona koja nije zavezana.
5. Nađite dio Antarktike koji strši van i zalijepite Južnu Ameriku tako da s gornje strane dodiruje ekvator.
6. Zalijepite Sjevernu Ameriku iznad Južne Amerike.
7. Stavite ruku na Sjevernu Ameriku i zalijepite Europu i Aziju na točno suprotnu stranu balona

8. Afrika je ispod Europe, gotovo dotiče Europu.
9. Zalijepite Australiju tako da dotiče Aziju.
10. Stavite x na kartu da bi obilježili gdje živite - to obavezno mora dijete 😊

Dijete će tako steći ideju što je naš planet, ali moći će i označiti gdje živi, što je dodatni plus.

2. Drvo od svakakvog materijala

Izvor:<https://lafaboo.com/>

Što radite sa kartonskim rolama ostalim od kuhinjskog i toaletnog papira? A sa starim novinama i svim onim lecima koji su vam napunili poštanski sandučić? Bacate ih u kontejner s papirom, nadamo se 😎

Zamolite dijete da pretraži kuću i donese vam materijal od kojeg ćete napraviti pravo drvo od papira. Dijete će naučiti važnu lekciju o recikliranju kroz stvaranje.

Za ekološki osviješteno drvo trebat će vam:

- kartonska tuba, najbolje od kuhinjskog papira
- novine, magazini, reklamni leci ili bilo koji drugi papir
- plastična čašica od jogurta
- nekoliko kamenčića
- ljepilo
- škare

Stvaranje drva od papira kroz nekoliko koraka:

1. Proučite različite vrste drveća s djetetom. Pomognite mu odabrati koje ćete izraditi (ako je manje dijete, sve će na kraju izgledati kao odabrano drvo).
2. Izrežite papir od novina i časopisa koji će predstavljati grane i lišće.
3. Zalijepite grane od papira na kartonsku tubu ljepilom i stavite sa strane da se osuši.
4. "Posadite" drvo u plastičnu čašu i zatrpajte ga kamenčićima.
5. Izvadite vodene bojice i obojajte drvo.

3. Posadite biljku s djetetom

Izvor: <https://lafaboo.com/>

Djeci treba objasniti da su i biljke žive te da rastu. Nema boljeg načina da to shvate nego da zajedno posadite biljku.

Srećom, travanj je i mjesec sadnje pa će dijete vrlo brzo vidjeti rezultate. Ako imate vrt možete posaditi neko povrće. Ako živite u stanu sadnju organizirajte na balkonu, tamo će uspjeti i cherry rajčice i jagode 😊

Sa sadnjom djetetu objašnjavate kako biljke rastu, učite ih kako se brinuti o njima i provjeravati ih, a ako sadite voće i povrće učite ih i od kuda i kako dolazi hrana te da je treba poštivati.

4. Izađite s djecom u prirodu

Izvor: <https://lafaboo.com/>

Dijete koje od ranih dana odlazi u šume, planine, kraj rijeka i jezera rano počinje osjećati povezanost s prirodom te se uči brinuti o njoj.

Djeci koja žive na selu okružena uzgojem biljaka i životinja to je dio svakodnevnice no mališanima iz grada doista je potrebna tjedna doza zelenila.

Prilikom šetnji prirodom zadajte djetetu jednostavne zadatke poput skupljanja zanimljivih kamenčića, lišća ili traženja zanimljivog cvijeća i gljiva. Ako imate dalekozor ponesite ga sa sobom.

Tijekom šetnji zabavljajte dijete i upoznajte ga s prirodom koja nas okružuje.

5. Organizirajte čišćenje i učinite recikliranje zabavnim

Uvijek ima stvari koje vam više ne trebaju i koje treba baciti. Zašto djecu ne bi uključili u čišćenje? Ali na dobar način.

Prvo ste vi na redu, sve što vam ne treba stavite na jednu hrpu: stare novine i magazine i papire, plastične stvari i staru odjeću.

Nakon toga nađite tri košare ili kutije i označite ih: jednu za papir, drugu za plastiku, a treću za staru odjeću.

Igrajte košarku recikliranja i objasnite djetetu kako će se sve što ste bacili sada moću ponovo upotrijebiti te da se tako čuva planet Zemlja. Odjeću koju ste prikupili pak zajedno odnesite u lokalni Caritas.

Izborom drvenih igračaka čuvamo planet Zemlju

Izvor: <https://lafaboo.com/>

Razvrstavate li otpad? Ako to činite onda znate koliko otpada kojeg kod kuće proizvodimo čini plastika. Ona je jeftin, teško razgradiv materijal od kojeg se danas proizvodi gotovo sve.

Plastiku je teško izbjeći, ali ako imate izbora - birajte stvari koje nisu od plastike.

Kada birate dječje igračke uvijek možete odabrati drvene igračke. One su sigurnije za zdravlje mališana, potiču maštu i aktivnost, dugotrajne su, a čuvaju i okoliš.

Zdravstvena voditeljica

Za sva pitanja i nedoumice možete mi se obratiti na e-mail:
zdravstvenivoditeljдреса@gmail.com